

Έγγραφο συνόδου

B8-1232/2016

16.11.2016

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δήλωσης της Αντιπροέδρου της Επιτροπής / Ύπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας

σύμφωνα με το άρθρο 123 παράγραφος 2 του Κανονισμού

σχετικά με την κατάσταση στη Λευκορωσία
(2016/2934(RSP))

Heidi Hautala, Rebecca Harms, Bronis Ropé, Igor Šoltes
εξ ονόματος της Ομάδας Verts/ALE

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την κατάσταση στη Λευκορωσία (2016/2934(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με τη Λευκορωσία,
 - έχοντας υπόψη τις βουλευτικές εκλογές που διεξήχθησαν στις 11 Σεπτεμβρίου 2016 και τις προεδρικές εκλογές της 11ης Οκτωβρίου 2015,
 - έχοντας υπόψη τη δήλωση της εκπροσώπου της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (EYED), της 12ης Σεπτεμβρίου 2016, σχετικά με τις βουλευτικές εκλογές στη Λευκορωσία,
 - έχοντας υπόψη την προκαταρκτική δήλωση του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΓΔΘΑΔ) του ΟΑΣΕ, της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του ΟΑΣΕ και της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΚΣΣΕ), της 12ης Σεπτεμβρίου 2016, σχετικά με τις βουλευτικές εκλογές στη Λευκορωσία,
 - έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη Λευκορωσία, της 15ης Φεβρουαρίου 2016,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 123 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην τελική έκθεσή του για τις προεδρικές εκλογές που διεξήχθησαν το 2015 στη Λευκορωσία, το Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ, μαζί με την Επιτροπή της Βενετίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, διατύπωσε ένα σύνολο συστάσεων που θα πρέπει να εφαρμοστούν από τη Λευκορωσία πριν από τις βουλευτικές εκλογές του 2016·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά τις εκλογές του 2016 διαπιστώθηκαν ορισμένες θετικές τάσεις, όπως η απουσία σημαντικών περιορισμών από την πλευρά των αρχών όσον αφορά τη συλλογή υπογραφών για τον ορισμό των υποψηφίων και τη διεξαγωγή των προεκλογικών δραστηριοτήτων και ένα μικρό ποσοστό άρνησης της καταγραφής υποψηφίων ομάδων και ατόμων· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την αξιολόγηση της αποστολής του ΟΑΣΕ/ΓΔΘΑΔ, η οργάνωση των βουλευτικών εκλογών του 2016 ήταν αποτελεσματική,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, εν τούτοις, εξακολουθούν να υφίστανται διάφορες μακροχρόνιες συστημικές ελλείψεις, μεταξύ των οποίων οι περιορισμοί του νομικού πλαισίου όσον αφορά τα πολιτικά δικαιώματα και τις θεμελιώδεις ελευθερίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι κατά την καταμέτρηση και την καταγραφή των ψήφων σημειώθηκε σημαντικός αριθμός διαδικαστικών παρατυπιών και έλλειψη διαφάνειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρχές της Λευκορωσίας δεν έλαβαν υπόψη τις περισσότερες από τις συστάσεις του ΟΑΣΕ/ODIHR, οι οποίες διατυπώθηκαν με βάση την παρακολούθηση προηγούμενων εκστρατειών, και ότι οι λίγες τροποποιήσεις που έγιναν

δεν μπόρεσαν να συμβάλουν σε ποιοτική μεταβολή της φύσης των εκλογών προς περισσότερη δημοκρατία και διαφάνεια·

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι από το 1994 δεν έχουν διεξαχθεί στη χώρα ελεύθερες και δίκαιες εκλογές βάσει εκλογικής νομοθεσίας που συνάδει με τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα του ΟΑΣΕ/ΓΔΘΑΔ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για πρώτη φορά εδώ και είκοσι έτη, μια δημοκρατική αντιπολίτευση θα εκπροσωπηθεί στο κοινοβούλιο της Λευκορωσίας·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, το Φεβρουάριο του 2016, η ΕΕ έθεσε τέρμα σε πέντε έτη κυρώσεων κατά της Λευκορωσίας, ως ένδειξη καλής θέλησης με στόχο να ενθαρρυνθεί η Λευκορωσία να βελτιώσει την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οργανώσεις «Υπερασπιστές των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για Ελεύθερες Εκλογές (HRD)» και «Δικαίωμα στην Επιλογή-2016 (R2C)», οι δύο λευκορωσικές ομάδες παρακολούθησης εκλογών, καταδίκασαν τις τελευταίες εκλογές θεωρώντας ότι δεν ανταποκρίνονται σε διάφορα βασικά διεθνή πρότυπα και δεν αποτελούν πιστή απεικόνιση της βούλησης των πολιτών της Λευκορωσίας·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ομάδες παρατηρητών της Λευκορωσίας εντόπισαν απτά στοιχεία που αποδεικνύουν την ύπαρξη μαζικών προσπαθειών σε εθνικό επίπεδο να διογκωθεί το συνολικό ποσοστό συμμετοχής κατά την πενήμημερη περίοδο πρώιμης ψηφοφορίας (6-10 Σεπτεμβρίου 2016) και την ημέρα των εκλογών (11 Σεπτεμβρίου 2016)·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κεντροδεξιές δυνάμεις της αντιπολίτευσης της Λευκορωσίας παρουσίασαν για πρώτη φορά στις 18 Νοεμβρίου 2015 κοινή συμφωνία συνεργασίας στην οποία προβλέπεται να θέσουν ενωμένες υποψηφιότητα στις βουλευτικές εκλογές του 2016·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρώτη από το 2002 επίσημη επίσκεψη της Αντιπροσωπείας του Κοινοβουλίου για τις σχέσεις με τη Λευκορωσία πραγματοποιήθηκε στο Μινσκ στις 18 και 19 Ιουνίου 2015· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή τη στιγμή το Κοινοβούλιο δεν έχει επίσημες σχέσεις με το Κοινοβούλιο της Λευκορωσίας·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Λευκορωσία είχε εποικοδομητικό ρόλο στην προώθηση της συμφωνίας κατάπαυσης του πυρός στην Ουκρανία·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σύγκρουση στην Ουκρανία έχει εντείνει τους φόβους της λευκορωσικής κοινωνίας για το ενδεχόμενο μια αλλαγή στην εξουσία να προκαλέσει αποσταθεροποίηση της εσωτερικής κατάστασης·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Λευκορωσία είναι η μόνη χώρα της Ευρώπης που εξακολουθεί να εφαρμόζει τη θανατική ποινή· λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 4 Οκτωβρίου 2016 το Ανώτατο Δικαστήριο της Λευκορωσίας επικύρωσε την καταδίκη του Sjarhei Vostrykau σε θάνατο· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή ήταν η τέταρτη φορά κατά τη διάρκεια του 2016 που το Ανώτατο Δικαστήριο της Λευκορωσίας επικύρωσε θανατική καταδίκη·

- ΠΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρχές της Λευκορωσίας δεν έχουν εγκαταλείψει τις κατασταλτικές πρακτικές σε βάρος των πολιτικών τους αντιπάλων: ειρηνικοί διαδηλωτές εξακολουθούν να υποβάλλονται σε διοικητικές κυρώσεις, άλλα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα περιορίζονται και η χώρα έχει και πάλι πολιτικούς κρατουμένους· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αρχές της Λευκορωσίας δεν έχουν λάβει κανένα μέτρο με στόχο συστηματικές και ποιοτικές αλλαγές στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδίως σε νομοθετικό επίπεδο·
- ΠΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σημαντική βελτίωση της κατάστασης όσον αφορά την ελευθερία του λόγου και των μέσων ενημέρωσης, ο σεβασμός των πολιτικών δικαιωμάτων τόσο των απλών πολιτών όσο και των ακτιβιστών της αντιπολίτευσης, και ο σεβασμός του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων αποτελούν προαπαιτούμενα για τη βελτίωση των σχέσεων μεταξύ ΕΕ και Λευκορωσίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει σταθερά προσηλωμένη στην περαιτέρω προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία, συμπεριλαμβανομένης της ελευθερίας του λόγου και των μέσων ενημέρωσης·
- ΠΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τη νέα έκθεση του ειδικού εισηγητή των Ηνωμένων Εθνών για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία, Miklós Haraszti, οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα επιδεινώνονται, ειδικότερα λόγω του αμετάβλητου νομικού και διοικητικού συστήματος που περιορίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα·
- ΠΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στις 25 Οκτωβρίου 2016 η Λευκορωσία υιοθέτησε το πρώτο σχέδιο δράσης της για τα ανθρώπινα δικαιώματα, που εγκρίθηκε με ψήφισμα του Υπουργικού Συμβουλίου· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με τις αρχές της Λευκορωσίας, το σχέδιο αυτό ορίζει τις κύριες γραμμές δράσης για την εφαρμογή των δεσμεύσεων της χώρας στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- ΠΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Λευκορωσία δεν μπορεί ακόμη να προσκληθεί να συμμετάσχει στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση Euronest (ΚΣ), που συστάθηκε τον Μαΐου 2011 για να προσδοθεί κοινοβουλευτική διάσταση στην Ανατολική Εταιρική Σχέση·
- ΠΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε χώρα που παράγει πυρηνική ενέργεια πρέπει να σέβεται αυστηρά τις διεθνείς πυρηνικές και περιβαλλοντικές απαιτήσεις και τα πρότυπα ασφάλειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κυβέρνηση της Λευκορωσίας, η οποία φέρει την αποκλειστική ευθύνη για την προστασία και ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων στο έδαφός της, πρέπει να πληροί τις υποχρεώσεις της προς τους υπηκόους της αλλά και προς τις γειτονικές χώρες· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανάπτυξη, η λειτουργία και ο παροπλισμός οιασδήποτε πυρηνικής εγκατάστασης πρέπει να διέπονται βασικά από τις αρχές του ανοίγματος και της διαφάνειας·
1. αναγνωρίζει την πρόοδο που έχει σημειώσει η Λευκορωσία όσον αφορά τη διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών του 2016 σε σύγκριση με προηγούμενες εκλογές· σημειώνει ότι η αντιπολίτευση θα έχει δύο εκπροσώπους στο νεοεκλεγέν Κοινοβούλιο·
 2. εκφράζει τη λύπη του, ωστόσο, για το γεγονός ότι κατά τις εν λόγω εκλογές δεν έγιναν σεβαστά διάφορα βασικά διεθνή πρότυπα για δημοκρατικές και ελεύθερες εκλογές και ούτε η εκλογική νομοθεσία της χώρας· επισημαίνει ειδικότερα το γεγονός ότι δεν είχαν

όλοι οι υποψήφιοι ισότιμη πρόσβαση στα κρατικά μέσα ενημέρωσης και τονίζει την έλλειψη αμεροληψίας των εκλογικών επιτροπών, τα περιστατικά κατάχρησης διοικητικών πόρων υπέρ των φιλοκυβερνητικών υποψηφίων, πολυάριθμες περιπτώσεις εξαναγκασμού εκλογέων να ψηφίσουν στην πρόωρη ψηφοφορία και την έλλειψη διαφάνειας ορισμένων εκλογικών διαδικασιών για τους παρατηρητές·

3. καλεί τις αρχές της Λευκορωσίας να συνεχίσουν χωρίς αναβολή τις εργασίες για μια συνολική μεταρρύθμιση του εκλογικού συστήματος στο πλαίσιο της ευρύτερης διαδικασίας εκδημοκρατισμού και σε συνεργασία με διεθνείς εταίρους· τονίζει την ανάγκη να υλοποιηθούν οι συστάσεις του ΟΑΣΕ/ΓΔΘΑΔ εγκαίρως πριν από τις δημοτικές εκλογές του Μαρτίου του 2018· τονίζει ότι αυτό έχει καθοριστική σημασία για να επιτευχθεί η πλήρης αξιοποίηση των σχέσεων ΕΕ-Λευκορωσίας·
4. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς τις αρχές της Λευκορωσίας να εξασφαλίζουν, σε όλες τις περιπτώσεις, το σεβασμό των δημοκρατικών αρχών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, σύμφωνα με την Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τις διεθνείς και περιφερειακές πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα που έχει κυρώσει η Λευκορωσία·
5. χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, την έγκριση από το Συμβούλιο Υπουργών της Λευκορωσίας του σχεδίου δράσης της Λευκορωσίας για την εφαρμογή των συστάσεων της ομάδας εργασίας της καθολικής περιοδικής εξέτασης του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ και αναμένει ότι θα μπορέσει να υλοποιηθεί πλήρως· προσβλέπει στη σύσταση εθνικού ιδρύματος για τα ανθρώπινα δικαιώματα και ελπίζει ότι θα μπορέσει να τεθεί σε πλήρη λειτουργία και να είναι αποτελεσματικό το συντομότερο δυνατόν· καλεί τις αρχές της Λευκορωσίας να αναγνωρίσουν την εντολή του ειδικού εισηγητή του ΟΗΕ για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία και να συνεργαστούν πλήρως στο πλαίσιο αυτό, συμμετέχοντας σε έναν ουσιαστικό και εποικοδομητικό διάλογο και διευκολύνοντας την επίσκεψή του στη χώρα·
6. καλεί την κυβέρνηση της Λευκορωσίας να αποκαταστήσει τους πολιτικούς κρατούμενους που απελευθερώθηκαν και να τους αποδώσει και πάλι ατομικά και πολιτικά δικαιώματα·
7. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι κανένα νέο πολιτικό κόμμα δεν έχει αναγνωριστεί στη Λευκορωσία από το 2000· ζητεί την υιοθέτηση λιγότερο περιοριστικής προσέγγισης στο ζήτημα αυτό·
8. αναμένει από τις αρχές να σταματήσουν την παρενόχληση των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης για πολιτικούς λόγους· ζητεί να σταματήσει η πρακτική της διοικητικής δίωξης και της αυθαίρετης εφαρμογής του άρθρου 22.9 μέρος Α του Διοικητικού Κώδικα κατά ανεξαρτήτων δημοσιογράφων για τη συνεργασία τους με ξένα μέσα ενημέρωσης χωρίς διαπίστευση, που περιορίζει το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και τη διάδοση πληροφοριών·
9. λαμβάνει υπό σημείωση την πρόθεση της κυβέρνησης της Λευκορωσίας να εξετάσει περαιτέρω την ενδεχόμενη κατάργηση της θανατικής ποινής· καλεί τη Λευκορωσία, τη μόνη χώρα στην Ευρώπη που εξακολουθεί να εφαρμόζει τη θανατική ποινή, να προσχωρήσει σ' ένα παγκόσμιο δικαιοστάσιο όσον αφορά την χρήση της θανατικής

ποινής, ως πρώτο βήμα προς την οριστική κατάργησή της· υπενθυμίζει ότι η θανατική ποινή αποτελεί απάνθρωπη και ταπεινωτική μεταχείριση, δεν έχει αποδεδειγμένο αποτρεπτικό αποτέλεσμα και καθιστά ανεπανόρθωτα τα δικαστικά σφάλματα·

10. καλεί την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (EYED) και την Επιτροπή να αναζητήσουν νέους τρόπους στήριξης των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην Λευκορωσία· τονίζει, σχετικά, την ανάγκη να στηριχθούν όλες οι ανεξάρτητες πηγές πληροφοριών για την κοινωνία της Λευκορωσίας, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης που εκπέμπουν στη λευκορωσική γλώσσα, και από το εξωτερικό·
11. σημειώνει την έναρξη, τον Ιανουάριο του 2014, των διαπραγματεύσεων για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων με σκοπό τη βελτίωση της επικοινωνίας μεταξύ των ατόμων και την ενθάρρυνση της ανάπτυξης της κοινωνίας των πολιτών· τονίζει την ανάγκη να επιταχυνθεί η πρόοδος προς αυτή την κατεύθυνση·
12. υποστηρίζει την Επιτροπή στην πολιτική της για «κριτική δέσμευση» έναντι των αρχών της Λευκορωσίας, και εκφράζει την προθυμία του να συμβάλει σ' αυτήν και μέσω της αντιπροσωπείας του για τις σχέσεις με τη Λευκορωσία εφόσον η δέσμευση του λευκορώσου ομολόγου είναι ειλικρινής, ανοικτή και προσανατολισμένη στα αποτελέσματα· καλεί, στο πλαίσιο αυτό, την EYED να καθορίσει ελάχιστη δέσμη δεικτών αναφοράς σε βραχυπρόθεσμη και μεσοπρόθεσμη βάση σχετικά με το πώς θα μετράται η προθυμία των λευκορωσικών αρχών να εντείνουν τη συνεργασία τους με την ΕΕ·
13. αποδίδει μεγάλη σημασία και προσβλέπει στην προσχώρηση της Λευκορωσίας στην Κοινοβουλευτική Συνέλευση Eurorest, σύμφωνα με τη συστατική της πράξη, μόλις εκπληρωθούν οι πολιτικές προϋποθέσεις, δεδομένου ότι η προσχώρηση αυτή θα αποτελούσε την φυσική επέκταση της συμμετοχής της Λευκορωσίας στο πλαίσιο της πολυμερούς συνεργασίας της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης·
14. τονίζει την επείγουσα ανάγκη να εξασφαλιστεί ο ευρωπαϊκός και ο διεθνής έλεγχος του σχεδίου του σταθμού πυρηνικής ενέργειας OSTROVETS, και επιμένει να αναληφθούν οι ακόλουθες ενέργειες: α) η διεξαγωγή της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για το σταθμό πυρηνικής ενέργειας της Λευκορωσίας, όπως έχει συμφωνηθεί με την Επιτροπή στις 23 Ιουνίου 2011 με την υπογραφή δήλωσης σχετικά με τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων, β) η πλήρης ολοκλήρωση της αποστολής SEED του ΔΟΑΕ για την αμερόληπτη αξιολόγηση της επιλεγμένης τοποθεσίας OSTROVETS, των εναλλακτικών τοποθεσιών και των κριτηρίων επιλογής τοποθεσιών, γ) η διασφάλιση διεθνούς ελέγχου της εκτέλεσης του έργου του πυρηνικού σταθμού της Λευκορωσίας για να προληφθούν οιαδήποτε περιστατικά ή ατυχήματα· παροτρύνει, ως εκ τούτου, τις αρχές της Λευκορωσίας να αναστείλουν αμέσως την κατασκευή του πυρηνικού σταθμού έως ότου πραγματοποιηθούν τα προαναφερθέντα διαβήματα και εφαρμοστούν τα μέτρα ασφαλείας·
15. καλεί επιτακτικά το Συμβούλιο και την Επιτροπή να μεριμνήσουν, ώστε η μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή της ΕΕ προς τη Λευκορωσία να χορηγηθεί υπό τον όρο ότι θα επιτευχθεί ουσιαστική πρόοδος στον τομέα του σεβασμού των πολιτικών ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και στις εποικοδομητικές δράσεις που πρέπει να αναλάβει η Λευκορωσία όσον αφορά την ασφάλεια του πυρηνικού σταθμού Ostrovets·

16. επαναλαμβάνει τη δέσμευσή του να εργαστεί προς όφελος του λαού της Λευκορωσίας, υποστηρίζοντας τις φιλοδημοκρατικές προσδοκίες και πρωτοβουλίες του και συμβάλλοντας σε ένα μέλλον σταθερότητας, δημοκρατίας και ευημερίας για τη χώρα·
17. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στην Αντιπρόεδρο της Επιτροπής / Υπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ΑΕ/ΥΕ), στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στα κράτη μέλη, στον ΟΑΣΕ/ΓΔΘΑΔ, στο Συμβούλιο της Ευρώπης και στις αρχές της Λευκορωσίας.